

Mateja Lutar

Učbeniki Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik in 'Skupni evropski jezikovni okvir'¹

Povzetek: 'Skupni evropski jezikovni okvir' je dokument, v katerem so med drugim opredeljeni opisniki, kaj se mora uporabnik neprvega jezika naučiti, da bi lahko uporabljal jezik za sporazumevanje. Razvrščanje po opisnih lestvicah je uporabno predvsem za preverjanje in certificiranje znanja, posledično pa so s tem povezana učna gradiva, zato sodobne založniške smernice narekujejo trend označevanja, za katero stopnjo znanja je primerno posamezno gradivo. Kdo naj bi učno gradivo uvrstil in predvsem kako, je nerešeno vprašanje, zato smo na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik sestavili delovno skupino, ki bo uvrščala Centreve učbenike. Oblikovali smo metodologijo uvrščanja in uvrščevalni obrazec ter naredili izbor učbenikov za uvrščanje. Pri začetnem uvrščanju smo se srečevali z nekaterimi izzivi, saj smo imeli na voljo 57 ocenjevalnih lestvic. Dogovorili smo se, da bomo naloge številčili, pripisali podatek, po kateri lestvici jih uvrščamo, kompleksnejše naloge, ki predvidevajo različne dejavnosti, bomo uvrščali po lestvicah glede na zahtevane dejavnosti, po individualnem uvrščanju bomo rezultate primerjali in argumentirali razloge za uvrstitev ter na koncu ponovno premislili o končni skupni uvrstitvi posamezne naloge. Rezultati uvrščanja so uporabni v več pogledih, npr. oznako uvrstitve bomo pri ponatisih dodali na naslovnico učbenika. Ugotovili smo, da je produkcija učnih gradiv enakomerno razporejena po različnih stopnjah zahtevnosti ter da so posamezne učne dejavnosti ustrezno zastopane znotraj izbranega učnega gradiva, kar je verjetno rezultat strokovnih izkušenj avtorjev, recenzentov in urednikov. Uvrščanje gradiv bi bilo v prihodnje smiselno pred izdajo učbenika, hkrati pa bomo pridobljena spoznanja lahko uporabili pri načrtovanju novih gradiv.

Ključne besede: 'Skupni evropski jezikovni okvir', uvrščanje učbenikov, učbeniki za slovenščino kot drugi in tuji jezik, Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Abstract: 'The Common European Framework of Reference for Languages' (CEFR) is a document that, among other things, defines what foreign language learners need to learn to be able to use a language for communication. Classifying in relation to a descriptive scale is particularly useful when testing and certifying knowledge, and so teaching material is linked to this, which is why modern publishing guidelines demand

¹ Статья написана на основании доклада, представленного на Международной научной конференции «Словенский язык, литература и культура в славянском и европейском контексте» (филологический факультет, МГУ имени М.В. Ломоносова, 28–29 ноября 2016 г.).

the use of labels indicating which level of knowledge particular material is suitable for. Who should rank the material and how is an unresolved issue, and so at the Centre for Slovene as a Second and Foreign Language we put together a working group to grade the Centre's textbooks. We came up with a method of classification and an appropriate form, and carried out a selection of textbooks. In the initial stages of ranking we encountered a number of challenges, since we found that we had 57 different evaluative scales available. We agreed that we would separately number learning tasks and indicate which scale we were using, while more complex tasks involving different activities we would place on the scale on the basis of the activity demanded; after individual evaluation, we would compare results and offer arguments for our evaluation; finally, we would reassess together the final ranking of individual tasks. The evaluations were useful from a number of perspectives: for instance, the scale ranking will in future be printed on the cover of textbooks. We established that our production of teaching material was evenly distributed among the different levels of difficulty and that individual learning activities were appropriately represented within the selected material, which is probably also a result of the relevant experience of the authors, peer reviewers and editors. In the future, ranking on the scale would make sense before the textbook is published and we shall make use of the acquired knowledge in the planning of new materials.

Key words: Common European Framework of Reference for Languages, ranking of textbooks, textbooks for Slovene as a second or foreign language, Centre for Slovene as a Second and Foreign Language

1. UVOD

Svet Evrope je leta 2001 izdal dokument *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, ki je bil leta 2011 preveden v slovenščino – *Skupni evropski jezikovni okvir* (v nadaljevanju SEJO¹). V dokumentu je opisano in opredeljeno, kaj se morajo uporabniki neprvih jezikov naučiti oz. katere spretnosti morajo razviti, da bodo lahko uporabljali jezik za sporazumevanje in delovanje, pri oblikovanju opisnikov pa so upoštevali tudi kulturni kontekst jezika. Dokument tako postavlja jezikovni okvir in znotraj njega opredeljuje ravni jezikovnega znanja, ki omogočajo (mednarodno) primerljivost programov jezikovnega izobraževanja, učnih gradiv, preverjanja in certificiranja jezikovnega znanja v neprvih jezikih. Prav primerljivost znanja, ki jo določajo opisniki posameznih ravni jezikovnega znanja, je med drugim razlog, da se je vse več evropskih držav, izobraževalnih institucij in založnikov zadnja leta intenzivno ukvarjalo z umeščanjem svojih jezikovnih programov, izpitov in učnih gradiv na ravni znanja po SEJO.

Sodobnim smernicami uvrščanja smo sledili tudi v Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik (v nadaljevanju Center za slovenščino), in sicer so od leta 2010 do 2014 potekale različne dejavnosti, povezane predvsem z uvrščanjem preverjanja in certificiranja znanja glede na lestvice SEJO, ki so primerljive z drugimi evropskimi državami, pa tudi z uvrščanjem obstoječih učnih gradiv za slovenščino. Učna gradiva smo želeli opremiti z oznako, za doseganje katere stopnje znanja je primerno posamezno gradivo.

Pri oblikovanju načina, kako uvrščati posamezna gradiva, nam je z nasveti in izkušnjami pomagala dr. Ina Ferbežar, vodja Izpitnega centra in med drugim soavtorica javno veljav-

¹ Prevod dokumenta je v skladu z dogovorom Sveta Evrope izdalo Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva. *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje* je v slovenščino prevedla Irena Kovačič, uredila Ina Ferbežar.

nega izobraževalnega program za odrasle *Slovenščina kot drugi in tuji jezik* (2014), ki je bil z odredbo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS sprejet leta 2015¹. Dragocene pripombe in predloge so prispevali vsi člani delovne skupine, izzive, s katerimi smo se srečavali pri uvrščanju učbenikov Centra za slovenščino, predstavljamo v nadaljevanju.

2. DELOVNA SKUPINA ZA UVRŠČANJE UČNIH GRADIV CENTRA ZA SLOVENŠČINO

Delovno skupino je sestavljalo sedem članov²: šest članov ima različne izkušnje s poučevanjem slovenščine kot drugega in tujega jezika (avtorstvo in priprava učnih gradiv, poučevanje odraslih in mladostnikov, testiranje in ocenjevanje znanja, uredniško delo), en član pa ima izkušnje s poučevanjem in didaktiko tujega jezika, je avtor učnih gradiv ter ima pregled nad gradivi za učenje angleščine kot drugega in tujega jezika.

Zasnovo okvirnega delovnega načrta, kako bo potekalo uvrščanje učnih gradiv, smo pripravili člani delovne skupine oz. sodelavci Centra za slovenščino. Opirali smo se na izkušnje, pridobljene tekom prenove, uvrščanja in certificiranja izpitov (2011–2014), in upoštevali dodatne predloge in pomisleke vseh članov delovne skupine. Naredili smo izbor gradiv, katere učbenike bomo uvrščali, in sicer: *Slovenska beseda v živo 1a*, *Slovenska beseda v živo 1b*, *Slovenska beseda v živo 2*, *Slovenska beseda v živo 3a*, *Slovenska beseda v živo 3b*, *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo*, *Gremo naprej*, *Naprej pa v slovenščini*, *S slovenščino nimam težav*.

Člani delovne skupine so dobili izbrani učbenik, lestvice z opisniki SEJO (57 lestvic) in ocenjevalni obrazec. Ocenjevalni obrazec je bil razdeljen glede na dejavnosti (poslušanje, branje, govorjenje, pisanje)³, ki smo jih ocenjevali po nalogah znotraj vseh enot v posameznem učbeniku, podali smo skupno oceno naloge in enote. Najprej je vsak član delovne skupine uvrščal naloge individualno, potem smo se srečali in pregledali uvrstitve po nalogah ter diskutirali o mestih, kjer smo se razhajali. V primeru odstopanj med uvrščevalci smo argumentirali odločitve za posamezno uvrstitev in nato nalogo ponovno uvrstili, skupna uvrstitev je bila povprečje vseh uvrstitev z možnostjo, da je naloga uvrščena na vmesno stopnjo (npr. med A2 in B1).

3. IZZIVI IN DILEME V POSTOPKU UVRŠČANJA UČNIH GRADIV

Pred začetkom uvrščanja učnih gradiv smo izdelali metodologijo in uvrščevalni obrazec, ki smo ju med uvrščanjem izpopolnili z namenom, da bi bili pri uvrščanju čim bolj enotni in uvrstitve zanesljivejše. V nadaljevanju so predstavljeni izzivi, s katerimi smo se srečali med uvrščanjem, in spoznanja, ki jih je treba upoštevati pri nadaljnjem uvrščanju novih gradiv in interpretaciji rezultatov.

3.1. Številnost lestvic in obrazec za uvrščanje

Čeprav smo imeli za uvrščanje na voljo 57 ocenjevalnih lestvic, se je ravno veliko število lestvic pokazalo kot prva omejitev. Vsak ocenjevalec je glede na nalogo sam presodil, katera lestvica bi bila najustreznejša za uvrstitev posamezne naloge. Tako smo naloge uvrščali po različnih lestvicah, zato so se rezultati včasih nekoliko razhajali. Metodo uvrščanja učnih gradiv bi v tej fazi lahko dopolnili in se dogovorili za izbor

¹ Pred tem je bil veljavni program *Slovenščina za tujce, program*, sprejet leta 2000, http://programoteka.acs.si/PDF/slo_za_tujce.pdf.

² Delovno skupino so sestavljali dr. Ina Ferbežar, izr. prof. dr. Nataša Pirih Svetina, dr. Mihaela Knez, dr. Damjana Kern, Tanja Jerman in red. prof. dr. Janez Skela – vsem se za sodelovanje lepo zahvaljujem.

³ Dejavnosti za tvorjenje pisnih besedil in govorno sporazumevanje smo ocenjevali glede na vprašanje oz. navodilo naloge in pričakovani odgovor ter pri tem skušali določiti najnižjo raven znanja, ki jo je treba doseči, da lahko rešimo nalogo.

lestvic, po katerih bomo uvrščali posamezne dejavnosti. Izbor nismo naredili, ker se v prvi fazi nismo želeli omejiti, hkrati se je ob tem odpiralo podvprašanje, kako bomo uvrstili posamezno nalogo, če jo bomo uvrščali po različnih lestvicah. Subjektivna izbira lestvice sicer odpira vprašanje metodološke ustreznosti, hkrati so rezultati uvrstitev presenetljivi, saj smo naloge večinoma zelo usklajeno uvrstili, kljub temu da pri uvrščanju nismo vsi izhajali iz iste lestvice. Pri uvrstitvah, kjer smo se razhajali, smo argumentirali svoje odločitve in ponovno premislili o uvrstitvi posamezne naloge, ki je bila dokončno umeščena s soglasjem članov delovne skupine. Po uvrščanju prvega učbenika smo se še dogovorili, da vsak ocenjevalec pripiše podatek, po kateri lestvici je uvrščal nalogo, kadar je v dilemi, pa še komentar¹.

	Poslušanje	Branje	Govorjenje	Pisanje	Enota v celoti in komentar
1. enota					
2. enota					
3. enota					
4. enota					
5. enota					
6. enota					
Dejavnost v celoti					

Slika 1: Primer ocenjevalnega obrazca

Enota	Naloga	Poslušanje	Branje	Govorjenje	Pisanje	Komentar
1. enota						
	1		A2+	A2–B1		
	2a		A2+ (str. 93)	A2+ (str. 82, 105)		
	2b			A2+		
	3a		B1 (str. 93)			
	3b		A2+ –B1-			
	3c				B1 (A2, str. 120)	
	4			A2+ –B1-		
	5	A2+ (A2-, A2-, A2+, B1+)				
	6			od A2 naprej (str. 94)		
	7a		B1- (str. 94), A2+ (str. 93)			
	7b				A2	
	8			od B1-		
Skupaj						

Slika 2: Primer izpolnjenega ocenjevalnega obrazca (Naprej pa v slovenščini, 1. enota)

¹ Člani delovne skupine so sprva uvrstitev naloge pripisovali kar neposredno v učbenik k sami nalogi, prav tako podatek o tem, katero lestvico so uporabili za uvrščanje. Na obrazec so napisali splošen komentar in utemeljitev skupne uvrstitve učbenika.

3.2. Naloge za uvrščanje

Drugi izziv in dilema so mestoma predstavljale same naloge. V nekaterih primerih je bilo (1) navodilo naloge kompleksnejše in zahtevnejše kot naloga sama, zato smo se odločili, da v takih primerih uvrstimo navodilo in nalogo ločeno. Tudi (2) naloge za pisno ali govorno produkcijo so zahtevale usklajevanje ocenjevalcev, saj se glede na navodilo naloge predvidena minimalna raven znanja lahko razlikuje od pričakovane glede na zahtevnost drugih nalog (npr. na vprašanje je možno odgovoriti z eno besedno zvezo ali kompleksnejše, t. i. odprti tip naloge), zato smo se odločili, da v takih primerih določimo najnižjo možno raven znanja, ki jo je treba doseči, da lahko rešimo nalogo. Predmet debate so bile tudi (3) kombinirane naloge, za katere smo pri uvrščanju morali uporabiti dve popolnoma različni lestvici, npr. naloga predvideva pisno ali govorno produkcijo, igranje vlog, argumentacijo ipd., pred tem je treba prebrati določeno kompleksnejše besedilo ali iztočnice. V takih primerih smo torej ločeno uvrstili navodilo oz. prvi del naloge, drugi del naloge, namenjen produkciji, pa po modelu določanja minimalne ravni znanja, ki jo moramo doseči, da rešimo nalogo. Na enak način smo uvrščali naloge s (4) kompleksnimi navodili.

Pri učbenikih za začetniško učenje so svojevrsten izziv predstavljale naloge za slušno razumevanje, saj nismo imeli ustrezne lestvice oz. lestvice za uvrščanje slušnega razumevanja ne predvidevajo opisnikov na najnižji ravni (A1), torej bi vse naloge za slušno razumevanje morali uvrstiti na višjo raven (A2). S tem se soglasno nismo strinjali in smo naloge po presoji uvrstili tudi na stopnjo A1, čeprav zanjo ni predvidenega opisnika. Pri tem je treba dodati dejstvo, da so ob nalogah za poslušanje v večini primerov zapisana besedila, dialogi, torej je možno ob poslušanju nalogo tudi brati, na kar pogosto nakazujejo že navodila tipa *Poslušajte in preberite*. Po izkušnjah z organiziranimi oblikami poučevanja se besedilo pri tovrstnih nalogah ne bere pred poslušanjem.

Težave z uvrščanjem smo imeli prav tako (5) z nalogami za utrjevanje, vadenje, ponavljanje določenih struktur, saj za uvrščanje tovrstne dejavnosti sploh ni predvidene ustrezne lestvice. V takih primerih smo se zanašali na osebne in strokovne izkušnje s poučevanjem, avtorstvom in delom z učnimi gradivi.

3.3. Individualno delo in delo v skupini

Uvrščanje je potekalo individualno – vsak član delovne skupine je uvrstil posamezno nalogo glede na lestvico, ki se mu je za posamezno nalogo zdela najustreznejša, ter podal skupno oceno ali opažanje o gradivu. Ob delovnih srečanjih smo primerjali rezultate uvrstitev in debatirali o dvomih, ki so se pojavljali med uvrščanjem. Skupen pregled uvrstitev je bil dobra dopolnitev individualnega dela vsaj v dveh pogledih. Kot prvo smo podali nekatere pomisleke in se tako dogovorili, kako uvrščati kompleksnejše ali sestavljene naloge. S tem smo dopolnili metodologijo uvrščanja in uvrščevalni obrazec, da so rezultati postali preglednejši in lažji za primerjanje¹. Kot drugo smo rezultate uvrstitev za vsako nalogo pregledali in v primeru, da so se rezultati razhajali, smo argumentirano podali razloge za uvrstitev. Po slišanih argumentih so člani delovne skupine ponovno premislili in uvrstili posamezno nalogo, kar je bila potem končna uvrstitev, ki smo jo upoštevali pri skupnem uvrščanju. Vse naloge smo dejansko pregledali dvakrat, hkrati pa smo zaradi različnih izkušenj uvrščevalcev dobili širši vpogled in razumevanje konkretnih vsebin v različnih okoliščinah.

¹ Nekateri učbeniki npr. niso imeli oštevilčenih nalog, zato smo se dogovorili za številčenje nalog, da so bili rezultati uvrščanja preglednejši.

4. REZULTATI UVRŠČANJA UČNIH GRADIV

Sodobne smernice označevanja učnih gradiv so nas spodbudile, da smo začeli s projektom uvrščanja, ki smo ga zastavili s širšimi cilji in predvsem kot pregled obstoječe produkcije učnih gradiv. Uvrščanje učnih gradiv se je pokazalo kot pozitivna izkušnja v več pogledih, med drugim tudi kot potrditev dosedanjega dela na področju izdajanja učnih gradiv za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Člani delovne skupine smo izkušnje s slovenščino kot drugim in tujim jezikom pridobili pri različnih dejavnostih, ki so med sabo povezane in usklajene. Na to nakazuje dejstvo, da smo pred uvrščanjem in natančnim pregledom posameznega učbenika po subjektivnih merilih podali skupno uvrstitev učbenika, torej nekakšno hipotezo, na katero stopnjo menimo, da se bo uvrstilo izbrano učno gradivo. Hipoteze so se v večini primerov potrdile, saj so se naša predvidevanja pred uvrščanjem v veliki meri ujemala s končno natančno uvrstitvijo posameznega učnega gradiva.

Naslednja in prav tako pozitivna potrditev našega dela je bilo spoznanje, da smo v dobrih petnajstih letih sprva manj formalno in kasneje bolj formalno načrtovali produkcijo učnih gradiv z željo, da bi z učnimi gradivi pokrili celotno vertikalo od začetnega, nadaljevalnega in izpopolnjevalnega učenja za različne naslovnike. Učna gradiva v osnovi razdelimo na učbenike za kratke in dolge tečaje oz. glede na predvideno število ur, ki ga potrebujemo, da predelamo določeno učno gradivo. Rezultate uvrščanja ponazarja shematični prikaz (Slika 3), iz katerega je razvidno, da imamo učna gradiva za kratke in dolge oblike tečajev praktično na vseh ravneh po lestvicah SEJO, od A1 do C1. Učna gradiva dopolnjujejo delovni zvezki in različni učni pripomočki, ki niso bili predmet uvrščanja.

Lestvice po SEJO	Učbeniki za kratke tečaje	Učbeniki za dolge tečaje	Vaje, učni pripomočki
0	Slovenščina ekspres 1		Žepna slovenščina, JPS!, Fonetika 1, Slika jezika, Oblike v oblakih, Povej naprej, Pogovarjajmo se naprej, S slovenščino po svetu, Pot do izpita, Zbirke testov
A1	A, B, C ... 1, 2, 3 gremo	Slovenska beseda v živo 1a	
A2	Gremo naprej s slovenščino nimam težav	Slovenska beseda v živo 1b	
B1	Naprej pa v slovenščini	Slovenska beseda v živo 2	
B2		Slovenska beseda v živo 3a	
C1	Jezikovod	Slovenska beseda v živo 3b	
C2			

Slika 3: Učbeniki, uvrščeni glede na 'Skupni evropski jezikovni okvir'

Postopek uvrščanja učnih gradiv je kompleksnejši, kot smo sprva predvidevali. Metodološko smo ga že dopolnili z usklajevanjem in dogovori o pripisovanju podatkov, po kateri lestvici se uvršča posamezna naloga, ter številčenjem nalog zaradi boljše primerljivosti rezultatov. V prihodnje bi naredili še ožji izbor lestvic, po katerih bi uvrščali naloge. Izkazalo se je, da je rubrika komentar dobrodošla, saj imajo posamezne učne vsebine posebne učne cilje, naloge so večdelne ali pa smo v dvomih pri izbiri lestvic ipd., zato so komentarji odlično izhodišče za debato. Usklajevanje uvrščanja v okviru delovne skupine je nepogrešljiv sestavni del celotne skupne uvrstitve učnega gradiva, saj je o nekaterih situacijah treba premisliti in uskladiti nadaljnji potek dela, da so rezultati uvrščanja primerljivi.

Izpopolnjena oblika ocenjevalnega lista prinaša informacije o tem, kako so posamezne dejavnosti (npr. branje, razumevanje, pisanje, poslušanje) zastopane v posameznem gradivu. Nalogo smo uvrstili na ustrezno lestvico glede na dejavnost in ob koncu uvr-

ščanja dobili vpogled, v kolikšni meri so zastopane posamezne dejavnosti in kako je stopnjevana zahtevnost posamezne dejavnosti od začetka do konca učbenika. Rezultati so zanimivi za primerjavo z analizama anketnih vprašalnikov o zadovoljstvu učnih gradiv CSDTJ (Pisek, Lutar 2010–2011; Jerman, Lutar 2012)¹, izvedenima med izobraževanjem za lektorje, ki poučujejo v okviru programov Slovenščina na tujih univerzah in Tečajih slovenščine.

Pregled učnih gradiv ni le vrednotenje obstoječega stanja, ampak je lahko tudi premislek o uravnoveženosti posameznih učnih vsebin, ki je uporaben za načrtovanje učnih vsebin v prihodnje in kot priporočilo za avtorje, recenzente. Kritičen pregled učbenikov z distance in pregled ocenjevalnih listov uvrščevalcev daje vpogled tudi v stopnjevanost zahtevnosti v posameznem učbeniku. Večinoma so učbeniki od začetka do konca izkazovali sistematično stopnjevanje zahtevnosti, nekateri so nas nekoliko presenetili, saj so bile enote na koncu učbenika ali vsaj nekatere naloge v zaključnih enotah uvrščene na isto ali celo nižjo raven kot enote na začetku učbenika.

Na kratko lahko povzamemo, da smo s postopkom uvrščanja dobili nekaj spodbudnih potrditev in uporabnih spoznanj: glede na strokovne izkušnje smo pripravili gradiva, ki pokrivajo celotno vertikalno zahtevnost gradiv, dejavnosti znotraj gradiv pa so relativno uravnoveženo zastopane. Shematična razporeditev gradiv prav tako potrjuje, da je načrt za dopolnjevanje učnih gradiv ustrezno načrtan.

5. ... V PRIHODNJE

Želimo si, da bi z delovno skupino sodelovali tudi v prihodnje, in sicer v fazi prednatisom učnega gradiva, saj so rezultati uvrstitev posameznih nalog priložnost za dodatne izboljšave in sistematično stopnjevanje zahtevnosti učnega gradiva. Strokovne debate delovne skupine razširijo vpogled na učna gradiva, predvsem z izkušnjami zunanjih članov, ustrezno argumentirane pripombe pa so tehtno izhodišče za nadaljnje uredniško in avtorsko delo. Težko je sicer določiti, v kateri fazi nastajanja gradiva je uvrščanje najprimernejše, saj je treba najti ravnotežje med vsebinskimi argumenti in finančno realizacijo izdaje učnega gradiva. Sam postopek uvrščanja smo metodološko že dopolnili, v prihodnje bomo le zamejili izbor lestvic, po katerih bomo uvrščali naloge.

Želimo si, da bi na vseh stopnjah lahko ponudili dodatna gradiva ter tako zagotavljali izbirnost znotraj določene ravni znanja. Izbirnost učnih gradiv ni edini cilj, ponudbo učnih gradiv namreč želimo dopolniti na enak način še z gradivi, ki bi bila namenjena otrokom in mladostnikom, in različnimi učnimi pripomočki ter vajami za utrjevanje znanja.

Oznaka na naslovnici učbenika je trenutno zanimiva za založnike, prodajalce in uporabnike, vendar se moramo zavedati, da je učbenik le eno od sredstev v procesu učenja in da je odvisno predvsem od uporabnika, kako učinkovito bo izrabil vsebino.

VIRI

Ferbežar I., Pirih Svetina N., Lutar M. (2014) The Common European Framework of Reference: a reference to Slovene. *Linguistica LIV/1*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 277–291.

¹ Decembra 2010 sta Staša Pisek in Mateja Lutar sestavili anketni vprašalnik o zadovoljstvu z učnimi gradivi. V anketi so sodelovali lektorji programa Slovenščina na tujih univerzah v okviru decembrskega izobraževanja, v anketo so bili vključeni tudi lektorji, ki poučujejo na Tečajih slovenščine. Staša Pisek je odgovore zbrala in shematično uredila s pomočjo Petre Likar Stanovnik. Leta 2012 sta Tanja Jerman in Mateja Lutar pripravili anketni vprašalnik o priložnostih za učitelje, ki dopolnjujejo posamezno učno gradivo.

Ferbežar I., Kern D., Likar Stanovnik P., Pirih Svetina N. (2014) *Slovenščina kot drugi in tuji jezik, Izobraževalni program za odrasle*. www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.../odrasli.../SDTJ_program_zadnja_3.dec14_01.pdf. Str. 1–46.

Jerman T., Lutar M. (2012) *Rezultati ankete o priročnikih za učitelje*. Ljubljana: interno gradivo CSDTJ (osebni arhiv).

Letna poročila Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik. (2011–2015). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Liberšar P., Petric Lasnik I., Pirih Svetina N., Ponikvar A. (2015) *Naprej pa v slovenščini*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–136.

Markovič A., Halužan V., Pezdirc Bartol M., Škapin D., Vuga G. (2013) *S slovenščino nimam težav*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–78.

Markovič A., Stritar M., Jerman T., Pisek S. (2013) *Slovenska beseda v živo 1a*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–124.

Markovič A., Stritar M., Jerman T., Pisek S. (2013) *Slovenska beseda v živo 1b*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–136.

Markovič A., Škapin D., Knez M., Šoba N. (2012) *Slovenska beseda v živo 2*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–152.

Markovič A., Knez M., Šoba N., Stritar M. (2011) *Slovenska beseda v živo 3a*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–148.

Markovič A., Knez M., Šoba N., Stritar M. (2011) *Slovenska beseda v živo 3b*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–148.

Petric Lasnik I., Pirih Svetina N., Ponikvar A. (2011) *Gremo naprej*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–120.

Pirih Svetina N., Ponikvar A. (2010) *ABC ... 123, gremo*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. Str. 1–152.

Pisek S., Lutar M. (2010/11) *Rezultati ankete o učbenikih CSDTJ*. Ljubljana: interno gradivo CSDTJ (osebni arhiv).

Skupni evropski jezikovni okvir. (2011) Prevedla Irena Kovačič (poglavja 1–5), uredila Ina Ferbežar. Ljubljana: Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva. Str. 1–288.

Uvrstitveni listi in ocene. (2011–2014) Ljubljana: interno gradivo CSDTJ (osebni arhiv).

Сведения об авторе:

mag. Mateja Lutar,
vodja programa Založništvo
Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko
Filozofska fakulteta
Univerz v Ljubljani (Slovenija)

mag. Матей Лутар,
руководитель образовательной программы «Издательская деятельность»
отделение словенистики
факультет гуманитарных наук
Люблянский университет
Центр словенского языка как второго / иностранного

Mag. Mateja Lutar,
Head of the Programme Publishing
Centre for Slovene as a Second and Foreign Language

Department for Slovene Studies
Faculty of Arts, University of Ljubljana
mateja.lutar@ff.uni-lj.si

**CENTRE FOR SLOVENE AS A SECOND
AND FOREIGN LANGUAGE TEXTBOOKS
AND THE 'COMMON EUROPEAN FRAMEWORK
OF REFERENCE FOR LANGUAGES'**